

DESCOPERĂ

PARIS

CUPRINS

Introducere

Trasee ideale pentru...	4
Descoperă Parisul	8
Mâncare și băutură	14
Cumpărături	18
Repere istorice	20

Sfaturi de călătorie

Cazare	102
Restaurante	110
Viața de noapte	116
Informații de la A la Z	118
Ghid de conversație	128
Cărți și filme	134

Despre ghid	136
Index	137

Trasee ideale

1. Insulele	24
2. Luvru și Grădinile Tuileries	28
3. Arondismentul 7	36
4. Champs-Élysées și marile bulevarde	40
5. Beaubourg și Les Halles	46
6. Marais și Bastille	50
7. Cartierul Latin	56
8. St-Germain	60
9. Montmartre	64
10. Trocadéro	70
11. Père Lachaise	72
12. Nord-estul Parisului	75
13. Bercy și Vincennes	80
14. Vestul Parisului	82
15. La Défense	86
16. Malmaison	88
17. Versailles	90
18. Fontainebleau	94
19. Giverny	96
20. Disneyland Paris	98

INTRODUCERE

O prezentare generală despre geografia, tradițiile și cultura Parisului, informații utile cu privire la gastronomia și istoria orașului, precum și sugestii despre activități interesante și obiective de vizitat pe perioada concediului.

Descoperă Parisul	8
Mâncare și băutură	14
Cumpărături	18
Repere istorice	20

Paris-Plage aduce plaja în oraș

DESCOPERĂ PARISUL

Cu două monumente înscrise în Patrimoniul Mondial UNESCO, 204 muzee, peste 420 de parcuri și grădini și 170 de biserici și temple, nu este deloc surprinzător că celor peste 2 milioane de parizieni li se alătură 16 milioane de turiști în fiecare an.

În comparație cu alte orașe, și mai ales cu alte capitale, Parisul este un oraș compact, perfect pentru plimbare. Se întinde pe o rază de 13 km către est și vest și cca 9 km înspre nord și sud și este înconjurat de celebra șosea de centură Boulevard Périphérique, mereu sufocată de trafic, cu o lungime de 35 km. Suburbiile (*la banlieue*) formează două cercuri concentrice în jurul orașului și sunt împărțite în *départements* (districte).

Valori familiale

Ca parte a politicilor guvernamentale de încurajare a creșterii demografice în Franța, fiecare *famille nombreuse* (o familie cu cel puțin trei copii) primește o serie de beneficii, cum ar fi ajutoare pentru grădiniță, reduceri la transportul public, la echipamentele sportive, la taxele auto, la mesele de la școală și intrări gratuite la muzee. Conform Institutului Național de Statistică, rata nașterilor este de peste două nașteri per familie, în creștere datorită numeroasei minorități musulmane din Franța, care ar putea deveni majoritară în următorii 20-25 de ani dacă tendința demografică continuă.

RÂUL SENA

Chiar prin mijlocul orașului, curge Sena, peste care sunt construite 37 de poduri. Râul este cea mai lată arteră a orașului, dar și cea mai liniștită, în ciuda mulțimilor de turiști și a ambarcațiunilor comerciale. Sena pătrunde în Paris în apropiere de pădurea Vincennes în partea de sud-est și cotește ușor spre nord și sud, formând trei mici insule: Île St-Louis, Île de la Cité și, chiar înainte de ieșirea din oraș, Île des Cygnes.

La nord de râu, se văd șiruri de dealuri, printre care și Montmartre (cel mai înalt punct din oraș), Ménilmontant, Belleville și Buttes-Chaumont (*butte* înseamnă „deal”) și, spre sud, Montsouris, Mont Ste-Geneviève, Buttes aux Cailles și Maison Blanche.

PLANUL ORAȘULUI

Una dintre imaginile reprezentative ale Parisului este cea a bulevardelor sale lungi și elegante, străjuite de castani și platani uriași, unele dintre ele formând cercuri în jurul centrului orașului, marcând hotarele fostei cetăți medievale. Multe dintre denumirile străzilor conțin

Relaxare în Grădinile Luxembourg

cuvântul *faubourg*, care indică faptul că aceștia făceau parte cândva din suburbie din afara zidurilor cetății.

Arondismentele

Capitala este organizată în arondismente (districte), care formează o spirală, asemenea cochiliei unui melc, ce pornește de la Île-de-France (primul arondisment) și continuă către nord (al douăzecilea). Toate arondismentele sunt încadrate de șoseaua de centură, bulevardul *Périphérique*. Atunci când parizienii își dau adresa, încep, de obicei, cu numărul arondismentului. La rândul lui, fiecare arondisment are mai multe cartiere, fiecare cu un caracter aparte.

GRANIȚE TRADIȚIONALE

Conform unei vechi zicale, malul stâng al Senei (la sud de râu) este locul gânditorilor - Universitatea Sorbona se află acolo încă din Evul Mediu - în timp ce malul drept (la nord de râu) este locul unde se cheltuiesc banii. Cu toate acestea, pe lângă această împărțire istorică, există și o împărțire neoficială între partea de est a orașului, ce aparține, conform tradiției, clasei muncitoare și vestul burghez. În general, cu cât mergeți mai mult spre est, cu atât mai la stânga veți fi pe linie politică. Urbaniștii se chinuie de zeci de ani să redreseze acest dezechilibru social, demersurile lor culminând cu proiectele de reînnoire urbană pentru cartierele Bastille (pagina 50) și Bercy (pagina 80).

POPULAȚIE

Zona centrală a Parisului este mai dens populată decât Londra sau New York, locuitorii de aici trăind în apartamente minuscule, într-o arie totală de 87 km². O casă cu grădină este un lux rar întâlnit, iar competiția pentru spații de locuit confortabile este acerbă, mai ales că în orice moment există 150 000 de oameni în căutare de locuințe. Prețurile mari ale chiriilor, mai ales în arondismentele din zona de vest, sunt unul dintre motivele pentru care parizienii nu se pot bucura cu adevărat de orașul în care locuiesc, blocați în rutina zilnică pe care o denumesc *métro-boulot-dodo* (trafic, serviciu, somn).

Cu toate acestea, pentru norocoșii care locuiesc în centrul orașului, recompensele depășesc cu mult problemele. Curat, relativ sigur, cosmopolit și plin de viață, Parisul își merită din plin renumele și locul pe lista celor mai bune orașe în ceea ce privește calitatea vieții.

VIAȚA CULTURALĂ

Parisul este, în primul rând, centrul artistic al țării, dar domină toate domeniile: literatură, muzică, modă, educație, cercetare științifică, comerț și politică, în ciuda încercărilor din ultimii ani de a crea și alte centre de acest gen în Franța. Deși poate că nu este un lucru bun pentru țară sau pentru orașele de provincie, statutul de centru cultural și artistic îmbogățește mult viața capita-

Minunatele vitralii de la Notre-Dame

lei. Nu este de mirare că scriitorul Jean Giraudoux (1882–1944) a spus că parizienii sunt mândri să facă parte dintr-un oraș unde „se gândește, se discută și se scrie mai mult decât oriunde altundeva în lume”.

DEZVOLTAREA ARHITECTONICĂ

Rămas aproape intact în urma celor două Războaie Mondiale, Parisul este rezultatul a secole întregi de planificare arhitectonică. Orașul a scăpat ca prin urechile acului în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, atunci când generalul Dietrich von Choltitz, guvernatorul Parisului ocupat, a sfidat ordinul lui Hitler de a distruge toate clădirile istorice din oraș înainte de sosirea trupelor aliate.

Stilul gotic și cel renescentist

Nu există multe monumente arhitectonice care datează dinaintea perioadei gotice. Fațada vestică din sec. XII a catedralei Notre-Dame (pagina 26) este un exemplu de arhitectură gotică timpurie, iar transeptul și ornamentele complexe din interiorul lui Sainte-Chapelle (pagina 25) sunt exemple ale stilului gotic de la mijlocul sec. XIII.

Stilul renescentist a fost adus în Franța la mijlocul sec. XVI de către Francisc I, la întoarcerea acestuia dintr-o campanie în Italia, iar palatul de la Fontainebleau (pagina 94) este cel mai bun exemplu al stilului renescentist – cunoscut ca manierism.

Baroc și neoclasicism

În prima jumătate a sec. XVII, în Paris au fost construite 60 de mănăstiri și 20 de biserici, cu scopul de a transforma orașul într-o a doua Romă. Biserici precum Val-de-Grâce au fost construite după modelul roman baroc, cu o fațadă înaltă cât două etaje, cu coloane, un naos mare, arcuit, încadrat de capele, și o cupolă înaltă.

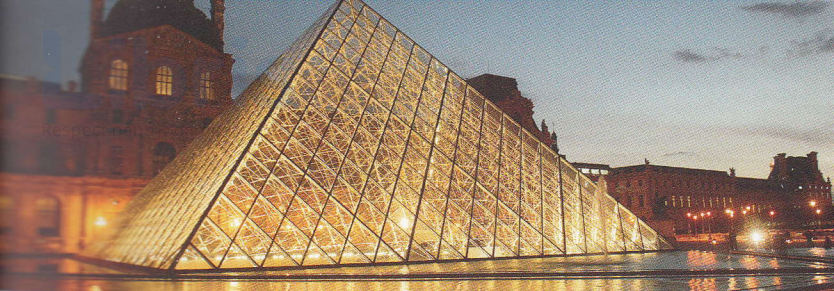
Arta franceză a intrat în epoca sa clasică în timpul domniei lui Ludovic XVI (1643–1715), în special cu palatul Versailles (pagina 90). Exteriorul și interiorul palatului au fost proiectate de Louis Le Vau, Jules Hardouin-Mansart și Charles Lebrun, iar grădinile de arhitectul peisagist André Le Nôtre.

Aceeași echipă a fost desemnată pentru a superviza modificările aduse orașului: îndepărtarea zidurilor vechii cetăți, înlocuirea porților cu arcuri de triumf și reproiectarea lui Place des Victoires și Place Vendôme ca piețe regale, cu statui în centru. Luvrul a fost extins, iar prin adăugarea Grădinilor Tuileries și a bulevardului Champs-Élysées s-a creat „Axa Regală” (pagina 30).

Sec. XIX

Căderea Bastiliei în 1789 a declanșat începutul unei perioade nefaste, multe biserici fiind distruse în anii Revoluției. Napoleon a reconstruit Axa Regală, adăugându-i Arcul de Triumf.

În anii 1860, în Paris se simțea nevoia unor schimbări pe fondul neglijenței și al dezvoltării urbane rapide. Sub îndrumarea Baronului Haussmann, cartie-

Luvrul și piramida de sticlă

nul rezidențial din centrul orașului a fost demolat, sistemul de străzi a fost modificat și s-au creat parcuri la marginea orașului. Apogeul acestei perioade a fost atins odată cu construirea clădirii Operei, proiectată de arhitectul Charles Garnier (pagina 44), iar succesul comercial a fost marcat prin expoziții internaționale, în special prin Expoziția Universală din

1889 ce a adus cu sine inaugurarea Turnului Eiffel (pagina 36).

Începutul sec. XX

Arta modernă a anilor 1920–30 și curentul Art deco, caracterizat prin linii simple și forme stilizate, s-au născut în Paris, principalii exponenți fiind arhitecții Robert Mallet-Stevens și Le Corbusier.

NU PLECAȚI DIN PARIS FĂRĂ...

Să găsiți o brutărie-patiserie bună unde să vă delectați cu bunătăți proaspăt scoase din cuptor. Cumpărați niște croașanți proaspeți sau *pain au chocolat* și savurați-le într-o piață din apropiere, în aer liber, la umbra unui copac. Dacă doriți, vă puteți îndrepta spre patiseria Ladurée, specializată în macarons pentru a gusta aceste prăjiturile delicioase. Pagina 45.

Să beți o cafea într-o cafenea tipic francească. Sunt foarte multe locuri din care puteți alege, cum ar fi Café de Flore, o atracție printre turiști datorită aerului istoric; Chez Prune, în eleganta zonă Canal St-Martin, sau Le Procope, cea mai veche cafenea din Paris. Pagina 63, 79 și 60.

Să vedeți orașul de pe râu. Începeți călătoria în Paris pe râul Sena. Mergeți către capătul vestic al Île de la Cité, coborâți treptele pe Pont-Neuf și faceți un tur cu barca (*Vedettes du Pont-Neuf*) pentru a vă bucura de una dintre cele mai frumoase croaziere pe râu din lume. Pagina 120.

Să vă plimbați prin Grădinile Luxembourg, cel mai elegant parc din Paris. Cu siguranță vă veți bucura de companie:

oameni care fac sport, jucători de boules, statui și cupluri de îndrăgostiți. Pagina 63.

Să vedeți Parisul de la înălțime. Nicio călătorie la Paris nu este completă dacă nu urcați în Turnul Eiffel. Însă dacă vreți să faceți fotografia perfectă cu Turnul Eiffel, atunci mergeți în Turnul Montparnasse. Dacă sunteți în căutare de atmosferă, așteptați răsăritul (sau apusul) de soare în Montmartre și bucurați-vă de panorama orașului de pe treptele din fața catedralei Sacré-Cœur. Pagina 36, 62 și 65.

Să vă luați doza de cultură. Vorbim, în primul rând, de Muzeul Luvru, dar puteți încerca și unul dintre muzeele mai mici, dar la fel de deosebite, cum ar fi Muzeul Rodin, Muzeul Jacquemart-André sau Palatul Tokyo, dedicat artei moderne. Pagina 28, 38, 41 și 70.

Să faceți cumpărături. Parisul este capitala mondială a modei, unde puteți găsi câte ceva pentru toate gusturile, fie că alegeți magazinele luxoase din centrul comercial Printemps și din Galeriile Lafayette, avangardistul Colette, pe Rue St-Honoré, magazinele de designer din Marais sau galeriile și pasajele de lângă Palatul Regal. Pagina 18.

O sculptură din Grădinile Luxembourg

În același timp, a apărut și o formă mai grandioasă, neoclasică a modernismului, cel mai bine reprezentată de arhitectura Palatului Chailot (pagina 71).

Ultima parte a sec. XX

Începând cu anii 1960, Parisul a suferit transformări. Fațadele clădirilor au fost curățate, liniile de metrou au fost modernizate și zonele vechi ale orașului, precum piața din zona Les Halles (pagina 48), au fost dărâmate. Descoperirile tehnologice le-au permis arhitecților să construiască mai mult în înălțime (La Défense, pagina 86), să extindă spațiile interioare (Centrul Pompidou, La Villette, Bercy, pagina 46, 77 și 80) și să experimenteze cu materiale care reflectă și absorb lumina.

În anii 1980, François Mitterrand și-a lăsat amprenta prin câteva „*mari proiecte*” (pagina 29). Printre acestea se numără piramida din sticlă de la intrarea în Muzeul Luvru, proiectată de I.M. Pei (pagina 30), Institutul Lumii Arabe,

creat de Jean Nouvel (pagina 59), Opera Bastilia (pagina 55), Grande Arche din La Défense (pagina 87) și Biblioteca Națională a Franței (pagina 81).

Sec. XXI

Și alți președinți au vrut să lase o moștenire orașului: Jacques Chirac a lăsat Muzeul Quai Branly (pagina 37), iar Nicolas Sarkozy a vrut să își asigure moștenirea atât prin arhitectură, cât și prin infrastructură. Proiectul său „Grand Paris” (Marele Paris) a pus la bătaie pentru început 35 de miliarde de euro pentru un nou sistem de transport suburban: 10 arhitecți de primă clasă au fost invitați să își prezinte viziunea pentru un Paris mai mare și mai omogen. În prezent, sunt în construcție mai mulți zgârie-nori (clădiri ce au fost mult timp interzise în Paris), printre care și complexul Hermitage, proiectat de Sir Norman Foster; unul dintre cele două turnuri ale complexului va avea o înălțime de 323 m și va fi cea mai înaltă clădire din UE. Lucrările vor fi finalizate în 2021. O altă clădire de proporții, hotelul Triangle Tower este programat să fie finalizat în 2018. În ultimii ani, s-au deschis și muzee noi, iar o parte dintre muzeele cunoscute s-au extins: noua aripă dedicată Artei Islamice a muzeului Luvru, proiectată de Rudy Ricciotti și Mario Bellini, s-a deschis în 2012; Fundația Louis Vuitton, proiectată de Frank Gehry, a fost dată în folosință în 2014, iar noua clădire a Filarmonicii din Paris și-a deschis porțile iubitorilor de muzică în 2015.

Gondola de la Turnul Eiffel

În Muzeul Oranjeriei

RECOMANDĂRI PENTRU EXPLORAREA ORAȘULUI

Nuits Blanches. „Noaptea albe” au loc în primul weekend din oct., când Parisul stă treaz până dimineața. Muzeele, galeriile de artă și alte instituții culturale sunt deschise toată noaptea, iar accesul este gratuit. Prin tot orașul se organizează evenimente culturale. Unele linii de metrou au program prelungit pentru a-i duce pe amatorii de cultură acasă la orele târzii din noapte.

La Politesse. Reputația că parizienii sunt lipsiți de politețe este, în mare parte, nemeritată; mulți localnici urmează reguli stricte de etichetă, iar turiștilor li se recomandă să facă același lucru. Indiferent că vreți să cumpărați o simplă baghetă sau că faceți cumpărături într-un magazin Chanel, este recomandat să începeți orice conversație cu „*Bonjour Madame/ Monsieur*” (Bună ziua doamnă/domnule) și să o încheiați cu „*Merci, au revoir*” (Mulțumesc, la revedere); acest lucru va influența în mod semnificativ serviciile de care veți avea parte.

Paris Museum Pass. Dacă plănuieți să vizitați mai multe muzee, achiziționați un abonament care vă va scuti de statul la coadă și care oferă reduceri la peste 50 de muzee și monumente din Paris și regiunea Île-de-France; cu acest abonament aveți și un număr nelimitat de intrări pe perioada de valabilitate a acestuia. Abonamentul este valabil două, patru sau șase zile și poate fi achiziționat de la birourile de turism, din muzee și galerii, precum și de la aeroport sau online (www.parismuseumpass.com).

Jazz în Paris. Pe Rue des Lombards, se află trei dintre cele mai faimoase cluburi de jazz

din Paris: Le Baiser Salé, Le Duc des Lombards și Sunset/Sunside. În weekendurile de vară, în Parc Floral din Bois de Vincennes se țin concerte de jazz și muzică clasică; acces gratuit.

À Vélo. Unul dintre cele mai plăcute moduri de a explora Parisul este cu bicicleta. Puteți împrumuta una, gratuit, prin sistemul Velib.

Evitați cozile de la Versailles. Cumpărați bilete în avans pentru a vizita palatul, de pe www.chateauversailles.fr. Unul dintre cele mai ieftine bilete este *Passeport* (Pașaport) care vă oferă accesul la principalele zone de interes. Turiștii din UE care au sub 26 de ani (și cei sub 18 ani care provin din afara UE) au acces gratuit.

Luați trenul la Fontainebleau. Compania feroviară SNCF vinde bilete combinate: bilet de tren și bilet de intrare la castel. Verificați orarul trenurilor în prealabil, pentru că pot apărea modificări (www.sncf.fr).

Vaux-le-Vicomte. Puteți combina traseul 18 cu o vizită la castelul Vaux-le-Vicomte (Maincy; www.vaux-le-vicomte.com; mar.-oct., L-D, 10:00–17:00, nov.-dec., S-D, 10:00–17:00), care e la 16 km distanță, pe aceeași linie de tren. Vaux este fosta reședință a ministrului de finanțe al lui Ludovic XIV, Nicolas Fouquet, fiind considerat precursorul Palatului Versailles.

Ocoliți aglomerația de la Giverny. Casa și grădina lui Monet sunt mereu aglomerate; așadar, veniți fie dimineața devreme, fie după-amiaza târziu. Cumpărați biletul online, ca să nu mai stați la coadă. (www.fondation-monet.com).